

Alþingi
Erindi nr. P 130/1563
komudagur 26. 3. 2004

Náttúruvísindisstofnun við Mývatn

Skútustaðir, 660 Reykjahlið · Kt.: 691293-2629
Sími/fax: 464 4281 · Netfang: myvatn@rhi.hi.is
Vefsíða: www.hi.is/HI/Stofn/Myvatn

Umhverfisnefnd Alþingis
150 Reykjavík

23. mars 2004

Efni: Frumvarp um verndun Mývatns og Laxár

Vísað er til bréfs Umhverfisnefndar Alþingis dagsett 2. mars 2004 þar sem nefndin óskar eftir umsögn Náttúruvísindisstofnunarinnar við Mývatn (RAMÝ) um frumvarp til laga um verndun Mývatns og Laxár, 564. mál.

Stjórn Náttúruvísindisstofnunarinnar fjallaði ítarlega um nær samhljóða frumvarp fyrir ári síðan og sendi Umhverfisnefnd þá greinargerð sem hér fylgir.

Það nýmæli er í frumvarpinu nú, að sett hefur verið inn bráðabirgðaákvæði III sem heimilar hækkun stíflu í Laxárgljúfri að gefnum ákveðnum forsendum, öðrum en verndun eða ræktun árinna. Nýskipuð stjórn RAMÝ hefur ekki komið saman til að fjalla sérstaklega um bráðabirgðaákvæði III, en ljóst er að Landeigendafélag Laxár og Mývatns er mótfallið ákvæðinu. Ákvæðið er því til þess fallið að vekja upp deilur sem settar voru niður með sáttargjörð Landeigendafélagsins og Ríkisstjórnar Íslands á Stóru Tjörnum árið 1973.

Með vinsemd og virðingu

Árni Bragason, varaformaður stjórnar

UMSÖGN STJÓRNAR RAMÝ UM FRUMVARP TIL LAGA UM VERNDUN MÝVATNS OG LAXÁR

Með bréfi dagsettu 18. mars 2003 óskaði umhverfisnefnd Alþingis eftir umsögn Náttúruvísindisstofnunarinnar við Mývatn um frumvarp til laga um verndun Mývatns og Laxár í Suður-Þingeyjarsýslu sem lagt var fram á nýloknu þingi. Stjórn Náttúruvísindisstofnunarinnar hefur tekið málið á tveimur fundum og hefur eftirfarandi athugasemdir fram að færa.

I. Varðandi gildistöku (11. grein) og ákvæði til bráðabirgða.

Verði frumvarpið að lögum mun það minnka til mikilla muna það svæði sem nú er verndað (með núgildandi lögum um vernd Mývatns og Laxár) og mun einskorðast við Mývatn og Laxá og nærliggjandi votlendi. Friðun verður aflétt af víðáttumiklu

svæði, sem hefur að geyma afar merkar jarðsöguminjar er tengjast gosvirkni á einu af örfáum rekbeltum jarðar sem eru ofansjávar.

Frumvarpið gerir ráð fyrir (6. grein) að samin verði verndaráætlun fyrir vatnasvið Mývatns og Laxár, sem nær yfir um helming umrædds svæðis og að friðlýsingum (skv. náttúruverndarlögum) á grundvelli hennar verði lokið rúmum þremur árum eftir að lögin tækju gildi (grein II í ákvæðum til bráðabirgða).

Á þessum liðlega þremur árum sem líða frá gildistöku laganna þar til friðlýsingar eru í höfn mun skapast tómarúm í verndun svæðisins. Í frumvarpinu er reynt að setja undir þennan leka með 2. málsgrein í grein II í ákvæðum til bráðabirgða þar sem segir að umhverfisráðherra skuli við gildistöku laganna tilkynna landeigendum, viðkomandi sveitarstjórnnum og öðrum hagsmunaaðilum um hvaða landsvæði áformað er að friðlýsa.

Náttúrurannsóknastöðin fær ekki séð að slík tilkynning umhverfisráðherra jafngildi friðlýsingu eða geti komið í veg fyrir spjöll. *Það er því mat stjórnar Náttúrurannsóknastöðvarinnar, að samræma þurfi gildistökutíma laganna og tímamörk friðlýsingar.* Stjórnin gerir það að tillögu sinni að annað hvort verði gildistöku laganna frestað þar til vinnu við friðlýsingar væri lokið eða að skylt verði að leita leyfis Umhverfisstofnunar áður en veitt væri framkvæmda- eða byggingarleyfi á þessu tímabili.

II. Um mörk svæðis og friðlýsingarferli. Eldfjallapjóðgarður.

1. Stjórnin vill ennfremur leyfa sér að benda á að breytingar á mörkum núverandi verndarsvæðis kunna að snerta verkvið nefndar sem vinnur nú að stofnun þjóðgarðs norðan Vatnajökuls og skerðir möguleika á tengingu slíks þjóðgarðs við gosbeltið vestan Jökulsár á Fjöllum og við Jökulsárgljúfur.

2. Stjórnin leggur til að verndaráætlun verði gerð fyrir Skútustaðahrepp í heild en ekki bundin við vatnasvið Mývatns og Laxár eingöngu, eins og gert er ráð fyrir í frumvarpinu. Byggja verði verndarstefnu á heildarsýn á jarðfræði svæðisins og binda því ekki gildissvið laganna við vatnasvið Laxár og Mývatns. Með því að láta verndaráætlun ná til alls hreppsins myndi skapast svigrúm til að þróa ELDFJALLAGARÐ á hluta gosbeltisins, svo dæmi sé nefnt, en slík hugmyndaleg umgjörð um hluta hins verndaða svæðis myndi stuðla að auknum áhuga á því.

III.

Stjórnin bendir á að ekki er unnt að ætla íbúum svæðisins að axla kostnað vegna verndunar umfram það sem almennt gerist.

Ofangreind umsögn var samþykkt með 4 samhljóða atkvæðum. Sveitarstjóri, Sigbjörn Gunnarsson sat hjá en lét bóka, að hann teldi að frumvarpið ætti að fara lítt breytt áfram.